

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*

รัตติยา ทองสินธุ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน (2) ศึกษาความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน และ (3) รวบรวมปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 260 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 54 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน และผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบความแตกต่างของผู้บริหารที่มีตำแหน่งวิทยฐานะต่างกัน โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ ปัญหางบประมาณด้านการจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามีไม่เพียงพอ ปัญหาครูมีภาระงานอื่นมากเกินไปนอกเหนือจากงานสอน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

* ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
จังหวัดนครศรีธรรมราช

** นักศึกษาปริญญาโท

Academic Administrative Efficiency of Secondary School Administrators in Nakhon Si Thammarat*

Ratiya Thongseenuch**

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the academic administration in secondary school's administrators in Nakhon Si Thammarat including 6 aspects, (2) the differences in the academic administrative efficiency of administrators in relevance to educational degree, position, academic level, work experience and school size, and (3) the problems of the academic administration. Two hundred and sixty subjects were randomly selected from school administrators using stratified sampling and simple random technique. The data were collected through a rating-scale questionnaire eliciting their perception of academic administrators efficiency. The overall reliability coefficient of the questionnaires was .96. The statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and LSD multiple comparisons.

It was revealed that the academic administrators efficiency of school administrators as a whole and in each individual aspect was at good level. There was a significant difference of overall at .001 in educational degree, position, and personnel who worked in different school size. Such differences were also statistically significant in the aspect of academic level at .01. In addition, there was no significant difference of the overall academic administrators efficiency among those with different working experiences. There was some problems in terms of (1) inadequate budget for providing educational media and technology and (2) overload of non-teaching activities.

Key word: Academic Administrative Efficiency

* Part of Thesis for the Master Degree of Education Administration, Graduate School, Southern College of Technology, Nakhon Si Thammarat Province.

** Graduate Student.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากร ซึ่งประชากรที่มีคุณภาพจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน แต่ผลการจัดการศึกษาไทยไม่มาจากการประเมินทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปรากฏว่าไม่ค่อยจะประสบผลสำเร็จ และไม่ค่อยจะมีคุณภาพตามเป้าประสงค์ที่ควรจะเป็นโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับหลาย ๆ ประเทศ (ธีระ รุญเจริญ, 2556)

รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาทุกระดับเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติและนโยบายของรัฐ ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลายระดับและหลายหน่วยงาน แต่สถานศึกษาจัดว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ ให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการจัดการศึกษาเป็นหลัก โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ดี เก่ง และมีความสุข พร้อมเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชาติให้มีความเจริญทัดเทียมนานาชาติและสิ่งเหล่านี้จะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น เพราะงานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร (2550) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงานปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมุ่งประโยชน์ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

และสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เห็นด้วยว่างานวิชาการในโรงเรียนเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดที่ผู้บริหารในโรงเรียนต้องเอาใจใส่อย่างเต็มที่ และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์สังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ซึ่งมี 17 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้ได้คุณภาพ เตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา และได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ตำแหน่งวิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน

3. เพื่อรวบรวมปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้เป็นผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่บริหาร งานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 710 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 260 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียนและสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย (1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน จำนวน 54 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ (3) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ข้อคำถามที่มีค่า (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.6–1.0 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .96

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้บริหารเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารงาน

วิชาการ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD.

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.18$, S.D.=0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของโอโณทัย ใจกลาง (2555) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาเพราะเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาดังที่ อำภา บุญช่วย (อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2552) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ เป็นงานหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับสุริพร โพธิ์ภักดี (2558) พบว่าสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ในการบริหารด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ส่วนงานอื่น ๆ เช่น ห้องสมุด เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกัณนิกา เพชรสงศรี (2556) พบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานห้องสมุดตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.18$, S.D.=0.18) เมื่อ

พิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.75$, $S.D.=0.44$) คือ การเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.90$, $S.D.=0.42$) คือ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงเพชร ใจทน (2551) พบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรในอำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการ การจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างหลักสูตร

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.29$, $S.D.=0.25$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.77$, $S.D.=0.42$) คือ การจัดครูเข้าสอนตรงตามความสามารถ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.83$, $S.D.=0.66$) คือ การส่งเสริมให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ อริยธนพล (2552) พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อรายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การบริหารการเรียนการสอน แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดครูเข้าสอนตามความถนัด ซึ่งจะส่งเสริมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับดี ($\bar{x}=4.18$, $S.D.=0.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.70$, $S.D.=0.46$) คือ การจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.78$, $S.D.=0.73$) คือการจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของคันสนีย์ หอมจันทร์ (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางระบบการวัดผลประเมินผลชัดเจน มีการส่งเสริมให้ครูใช้การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลาย เพราะการวัดผลจะช่วยตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา และนำผลไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต่อไป

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.98$, $S.D.=0.39$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.18$, $S.D.=0.40$) คือ การสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.68$, $S.D.=0.51$) คือ การติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของกรองทอง จิรเดชากุล และ ถวัลย์ มาตจรัส (2550) ซึ่งเสนอว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสร้าง

ความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ กระบวนการนิเทศภายใน การดำเนินการนิเทศงาน วิชาการ และการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูล ที่ได้จากการนิเทศมาพัฒนาการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.86$, S.D.=0.25) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.25$, S.D.=0.45) คือ การสำรวจความต้องการเพื่อวางแผนการจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.44$, S.D.=0.51) คือ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อประกอบการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์ เวชโอสถ (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดการศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา พบปัญหาขาดงบประมาณในการจัดหาผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน แสดงว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา มีการสำรวจความต้องการใช้สื่อของครูแต่ขาดงบประมาณในการจัดสรรให้เพียงพอ

1.6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.26$, S.D.=0.27) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.52$, S.D.=0.61) คือ การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=4.07$, S.D.=0.41) คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครู มีความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า สถานศึกษา ต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็น

ส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร โดยมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และ การประเมินคุณภาพแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเน้นเรื่องการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาเพราะเปรียบเสมือน กระแจกเงาที่บ่งชี้ประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารทั้งระบบ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีการบริหารจัดการงานด้านนี้อย่างเป็นระบบ

2. ผลการศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารพบว่า

2.1 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อทดสอบรายค่าพบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความแตกต่างในด้านประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับตรีโชค กางกัน (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน แสดงว่าวุฒิการศึกษาเป็นปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ เพราะการศึกษาเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ แนวคิด และวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้อำนวยการมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่ารองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ส่วนรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตะหระ ศรีเมือง และคณะ (2554) พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนของ โรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัด ศรีสะเกษ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย สหวิทยาเขตอนุบาลแตกต่างกัน แสดงว่าผู้บริหาร ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่มีตำแหน่งต่างกันให้ความสำคัญต่อการบริหารงาน วิชาการตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยผู้บริหาร ระดับสูงสุดของโรงเรียนจะเน้นประสิทธิภาพการบริหาร ในภาพรวม ส่วนผู้บริหารระดับกลางจะเน้น ประสิทธิภาพการบริหารเฉพาะที่สำคัญตาม ขอบข่ายงานที่ต้องปฏิบัติทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะงาน ภาระงาน และมุมมองที่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารที่มีตำแหน่งวิทยฐานะ ต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของตรีโชค กางกัน (2552) พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสิงห์บุรีที่มีวิทยฐานะต่างกันมีทัศนะต่อ สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งวิทยฐานะส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะตำแหน่งวิทยฐานะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งใน การทำงานของผู้บริหาร

2.4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของมนพิสุทธิ์ พิทักษ์สันติภาพ และ คณะ (2555) พบว่า การบริหารงานวิชาการของ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดย ภาพรวม ไม่มีความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ ผู้บริหารจะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันแต่ ก็มีความที่ที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และกรอบ งานของตนเอง เมื่อผู้บริหารมีแนวปฏิบัติเดียวกัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารไม่ แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อทดสอบรายคู่พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มี ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงกว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารที่ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความ แตกต่างในด้านประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของรัชณี ชุณหปราณ (2554) พบว่า ความแตกต่างของผู้บริหารใน สหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21 ที่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการ บริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน แสดงว่าขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะบริบทของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีความแตกต่างกันในเรื่องความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งงบประมาณ ทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารต่างกัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ปัญหาครุมีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมากเกินไป การจัดการเรียนการสอนขาดการบูรณาการกับแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาการขาดแคลนสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ที่ทันสมัยเพื่อประกอบการเรียนการสอน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องงานวิจัยของมยุรี สมใจ (2551) พบว่า การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ กลุ่มโรงเรียน ปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 มีปัญหาที่สำคัญคือ งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารงานวิชาการ ครูขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และขาดความรู้เรื่อง การวิเคราะห์ วิจัย ครุมีภาระงานอื่นมากเกินไปพื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียนแตกต่างกัน พัฒนาด้านการอ่าน เขียนเป็นไปด้วยความล่าช้า ปัญหาเหล่านี้เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารในโรงเรียนที่ต้องตระหนัก เห็นความสำคัญ และต้องวางแผนเพื่อบริหารพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานเทียบเคียงนานาชาติ

สรุป

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยผู้บริหารให้ความสำคัญด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผล การเรียน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านการนิเทศการศึกษาผู้บริหารมีการวางระบบการนิเทศภายใน แต่ขาดการติดต่อประสานงานกับเขตพื้นที่

การศึกษา ทำให้ขาดการนิเทศจากบุคคลภายนอก และด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารได้พยายามบริหารจัดการให้ครูผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งอบรมให้ครูมีความรู้ มีแนวคิดในการพัฒนาสื่อ แต่โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในด้านนี้ต่ำกว่าการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ

การศึกษาความแตกต่างของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่มี วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งงาน ตำแหน่งวิทยฐานะ และผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ ปัญหาครุมีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมากเกินไป สำหรับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากที่สุด คือ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัย นำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ วางแผนการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด และสนับสนุนให้ครูได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป รวมทั้งการพัฒนาวิทยฐานะให้สูงขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น รวมทั้งนักเรียนในด้านการจัดการบริหารงานวิชาการ
3. ควรศึกษาวิธีการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัณนิกา เพชรสงศรี. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานห้องสมุดตามทัศนะของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 6(2), 35-42.
- กรทอง จิระเดชากุล และ ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- จินตะหรา ศรีเมือง, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ, ประดิษฐ์ ศิลาบุตร, และ ประกาศิต อานุกาฬ แสนยากร. (2554). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตอนุบาลจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 5(3), 20-35.
- ชรินทร์ เวชโอสถ. (2552). *การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดการศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

ตรีโชค กางกัน. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลิขบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ทรงเพชร ไจทน. (2551). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธีระ รุญเจริญ. (2556). *วิกฤติและทางออกในการบริหารและจัดการการศึกษา (ไทย)*. *วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 1(1), 5-9.

มนพิสุทธิ พิทักษ์สันติภาพ, ประมุข กอปรสิริพัฒน์, และ บรรจบ บุญจันทร์. (2555). *สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1-7*. *วารสารราชพฤกษ์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 9(3), 54-58.

มยุรี สมใจ. (2551). *การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ กลุ่มโรงเรียน ปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัชณี ชุณหปราณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย เขต 21. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- วราภรณ์ อริยธนพล. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- คันสนีย์ หอมจันทร์. (2550). *พฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลิขบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- สุรีพร โพธิ์ภักดี. (2558). *สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 8(1), 47-54.*
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.*
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2550). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- อโณทัย ไจกลาง. (2555). *สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 4(8), 121-132.*